

Prídavné mená. Vzor PÁVÍ, vzor OTCOV, MATKIN

Vypracovala: Mgr. Kristínová

Prídavné mená sú slová, ktoré pomenúvajú vlastnosti. Na vlastnosti sa pýtame otázkami **aký? aká? aké?**

Prídavné mená delíme na:

- **akostné,**
- **vzťahové,**
- **privlastňovacie.**

Akostné prídavné mená sú prídavné mená, pri ktorých **nevieme** vysvetliť, ako pomenovanie vlastnosti vzniklo.

Príklady akostných prídavných mien:

slabý, chorý, mäkký, prázdny, modrý, dlhý, čierny, tuhý, blízky, smelý, bledý, štíhly, veľký, ťažký.

Vzťahové prídavné mená sú prídavné mená, pri ktorých **vieme** vysvetliť, ako pomenovanie vlastnosti vzniklo. Sú utvorené od iných slov.

Príklady vzťahových prídavných mien:

dnešný (dnes), zlatý (zlato), bratský (brat), liečivý (liečiť), daždivý (dážď), hrací (hrať), mužský (muž).

Privlastňovacie prídavné mená vyjadrujú, že osobám alebo zvieratám niečo patrí. Pýtame sa na ne otázkami **čí? čia? čie?**

Privlastňovacie prídavné mená delíme na:

- **individuálne** - vyjadrujú privlastnenie jednotlivým osobám alebo zvieratám
- **druhovú** - vyjadrujú privlastnenie celému zvieraciemu alebo ľudskému druhu.

Príklady **individuálnych** privlastňovacích prídavných mien:

sestrin (denník), otcova (čiapka), Mišov (čln), Bodríkova (búda), spolužiačkin (pes), chlapcove (diplomy).

Príklady **druhovú** privlastňovacích prídavných mien:

jelenie (trofeje), kozie (mlieko), stridžie (dni), včelia (kašička), líščí (brloh), husacie (perie), kohútie (zápasy).

Prídavné mená sa skloňujú podľa vzorov:

- **pekný,**
- **cudzí,**
- **otcov,**

- **matkin,**
- **páví.**

Vzor OTCOV, MATKIN

Podľa vzoru **otcov, matkin** skloňujeme **individuálne privlastňovacie prídavné mená**, ktoré sú zakončené príponou **-ov, -in.**

Jednotlivé prípony vzorov otcov a matkin sú rovnaké.

*Príklady prídavných mien, ktoré sa skloňujú podľa vzoru **otcov, matkin**:*

bratov, sestrin, mačkin, líškin, synov, dcérin, Martinov, spolužiakov, susedkin, hráčov, strýkov.

Vzor: otcov

Pád	Jednotné číslo		
	Mužský rod	Ženský rod	Stredný rod
N: Nominatív	otcov- 0	otcov- a	otcov- o
G: Genitív	otcov- ho	otcov- ej	otcov- ho
D: Datív	otcov- mu	otcov- ej	otcov- mu
A: Akuzatív	otcov- ho (živ.- brata) otcov (neživ.- oblek)	otcov- u	otcov- o
L: Lokál	o otcov- om	o otcov- ej	o otcov- om
I: Inštrumentál	otcov- ým	otcov- ou	otcov- ým

Pád	Množné číslo
	Mužský, ženský, stredný rod
N: Nominatív	otcov- i / otcov- e
G: Genitív	otcov- ých
D: Datív	otcov- ým
A: Akuzatív	otcov- ých / otcov- e
L: Lokál	o otcov- ých
I: Inštrumentál	otcov- ými

Vzor PÁVÍ

Podľa vzoru **páví** skloňujeme druhové privlastňovacie prídavné mená zakončené príponou **-í.**

Príklady prídavných mien, ktoré sa skloňujú podľa vzoru **pávi**:

sloní, husací, mačací, včelí, orlí, hadí, kozí, ovčí, ťaví, drozdí, vlčí, motýlí, morčací.

Pri skloňovaní prídavných mien podľa vzoru pávi **neplatí rytmické krátenie**.

Príklady:

líščí - líščia - líščia,

vtáčí - vtáčia- vtáčie,

netopierí -netopieria - netopierie,

krokodílí - krokodília- krokodílie.

Vzor: pávi

Pád	Jednotné číslo		
	Mužský rod	Ženský rod	Stredný rod
N: Nominatív	páv-í	páv-ia	páv-ie
G: Genitív	páv-ieho	páv-ej	páv-ieho
D: Datív	páv-iemu	páv-ej	páv-iemu
A: Akuzatív	páv-í (neživ. - chvost)	páv-iu	páv-ie
	páv-ieho (živ. - kráľa)		
L: Lokál	o páv-om	o páv-ej	o páv-om
I: Inštrumentál	páv-ím	páv-ou	páv-ím

Pád	Množné číslo	
	Mužský životný rod	Mužský neživotný, ženský a stredný rod
N: Nominatív	páv-í	páv-ie
G: Genitív	páv-ích	páv-ích
D: Datív	páv-ím	páv-ím
A: Akuzatív	páv-ích	páv-ie
L: Lokál	o páv-ích	o páv-ích
I: Inštrumentál	páv-ími	páv-ími

Vo všetkých pádových príponách prídavných mien, ktoré sa skloňujú podľa vzoru **pávi** sa píše len **mäkké i**.

Cvičenie:

Zakry si pravý stĺpec a urč, či sa prídavné meno skloňuje podľa vzoru **otcov, matkin** alebo **pávi**:

<i>kohútie</i>	<i>pávi</i>
<i>Lenkin</i>	<i>matkin</i>
<i>kobyľie</i>	<i>pávi</i>
<i>Petrov</i>	<i>otcov</i>
<i>hadia</i>	<i>pávi</i>
<i>psie</i>	<i>pávi</i>
<i>súperov</i>	<i>otcov</i>
<i>samčí</i>	<i>pávi</i>
<i>spolužiačkina</i>	<i>matkin</i>
<i>hádzanárova</i>	<i>otcov</i>
<i>kačacia</i>	<i>pávi</i>
<i>pretekárov</i>	<i>otcov</i>
<i>vnučkina</i>	<i>matkin</i>
<i>mušia</i>	<i>pávi</i>

Použitá literatúra:

Krajčovičová, J. a kol.: Slovenský jazyk pre 5. ročník základných škôl. SPN, Bratislava, 2009, s. 98 – 102.
Krajčovičová, J., Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 6. ročník základných škôl. SPN, Bratislava, 2009, s. 43 – 48.